
Prof. Růžena Dostálová převzala vyznamenání Řecké republiky Commandeur de l'Ordre du Phénix

Za přítomnosti velvyslance Helénské republiky v ČR J. E. Constantinos Kokossise, členů diplomatického sboru, J. E. Christoforose, Arcibiskupa pražského a Metropolitě zemí českých a Slovenska, prorektora UK pro zahraniční styky a mobilitu prof. MUDr. Jana Škrhy DrSc., MBA, pedagogů a studentů univerzity a dalších hostů včera převzala za celoživotní vědeckou, pedagogickou a překladatelskou práci Prof. PhDr. Růžena Dostálová, CSc. jedno z nejvyšších státních vyznamenání Řecké republiky Commandeur de l'Ordre du Phénix.

Vyznamenání uděluje prezident Helénské republiky Carlos Papoulias, prof. Dostálové ho předal velvyslanec Řecka v ČR J. E. Constantinos Kokossis. Za činnost na poli česko-řeckých vztahů bylo toto vyznamenání uděleno také Mgr. Haně Mottlové, bývalé žačce prof. Dostálové, absolventce FF UK a velvyslankyni ČR v Řecku v letech 2006-2010.

„Je šťastnou shodou okolností, že byl stanoven právě předvečer státního svátku Řecké republiky a půda starobylé Univerzity Karlovy, abychom si uvědomili události a historické souvislosti minulých dvou set let a předali jedno z nejvyšších vyznamenání Řecka dvěma osobnostem pocházejícím Univerzity Karlovy. Svým myšlením a badatelskou prací pronikly do podstaty řecké duše a můžeme je považovat za pokračovatele helénismu. Jednou z těchto osobností je prof. Růžena Dostálová, dobře známá ve vědeckých kruzích a blízká lidem starším i mladé generaci. Svou kariéru začala jako učitelka, kdy učila děti řeckých emigrantů; posléze se stala profesorkou řečtiny. Státní vyznamenání Commandeur de l'Ordre du Phénix jí prezident Řecké republiky uděluje za celoživotní dílo. Jsem přesvědčen, že ocenění jí těší dvojnásob, protože další řád bude udělen také její bývalé žákyni, znalkyni řeckého jazyka a velvyslankyni ČR v Řecku v letech 2006-2010 Mgr. Haně Mottlové.“

J. E. Constantinos Kokossis,
velvyslanec Řecka v ČR

Prof. PhDr. Růžena Dostálová, CSc.

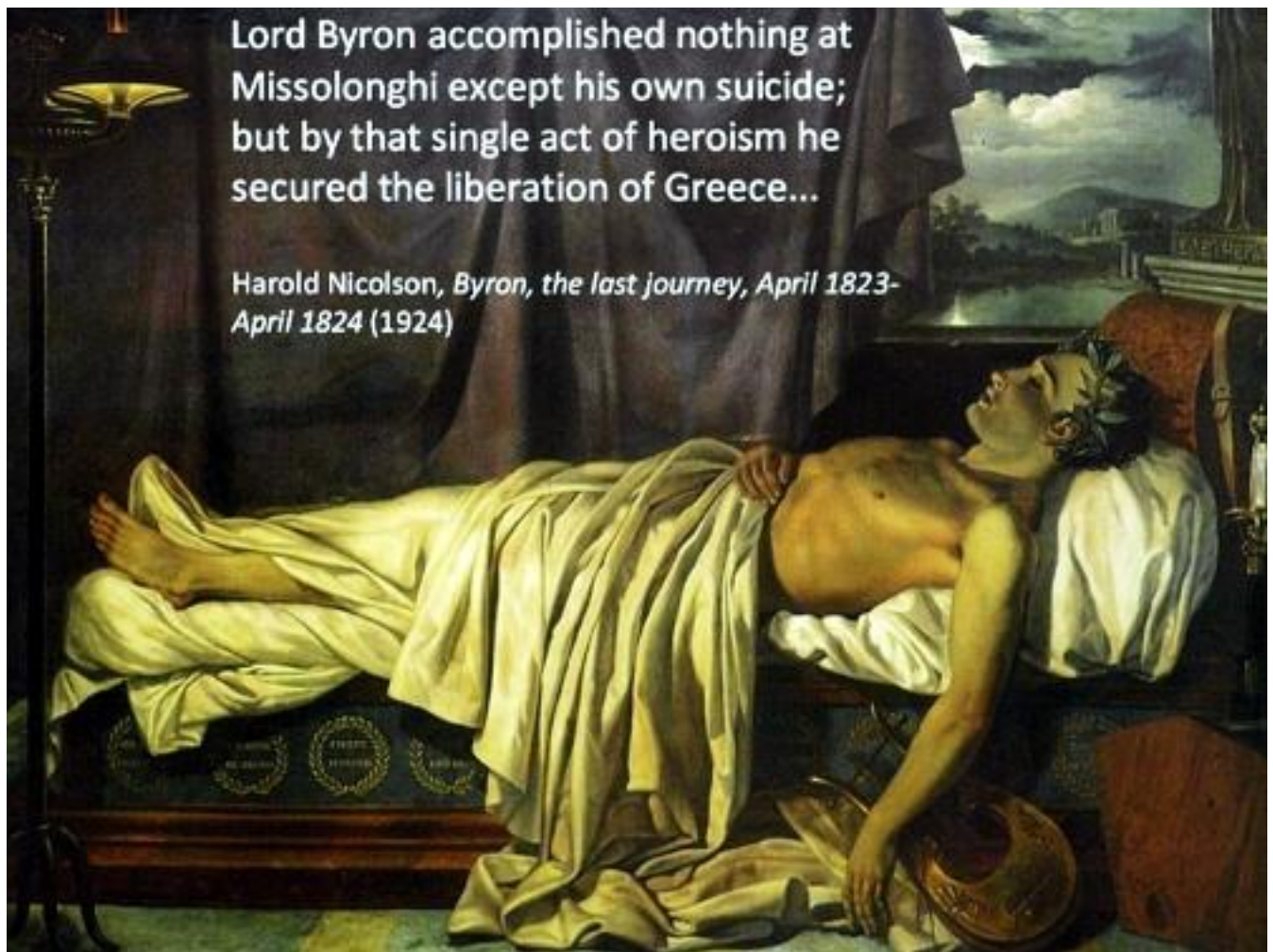
Mgr. Hana Mottlová

Prof. PhDr. Růžena Dostálová, CSc. (nar. 1924), filoložka a historička, je renomovanou odbornicí na dějiny a kulturu Řecka a Byzance. Dlouhá léta byla vědeckou pracovnící Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV, poté profesorkou na Univerzitě Karlově a Masarykově univerzitě v Brně. Publikovala množství odborných studií v odborném tisku a knižně (Slovník řeckých spisovatelů, 1995, 2. vydání 2006; Byzantská vzdělanost, 1990; Dějiny Byzance, 1992; Antická mystéria, s R. Hoškem, 1997; Dějiny Řecka) a překládala z byzantské (Anna Komnena, Laonikos Chalkokondyles) a novověké (G. Seferis, K. Kavafis) literatury.

prof. Roderick Beaton, King´s College London

Před samotným obřadem udělení vyznamenání vystoupil na začátku slavnostního setkání host Ústavu řeckých a latinských studií FF UK prof. Roderick Beaton, významný badatel v oboru novořeckých a byzantských studií, autor mnoha odborných prací, překladatel novořecké literatury a nositel četných ocenění. Od r. 1988 působí jako vedoucí profesor novořecké a byzantské historie, jazyka a literatury na King´s College London. V posledních letech se věnuje projektu o Lordu Byronovi a jeho vztahu k řecké revoluci; výstupem jeho badatelské činnosti by měla být monografie *Byron´s World, Greek Revolution and English Romantic Imaginations*. V Modré posluchárně přítomní vyslechli jeho přednášku „Lord Byron a řecké povstání v letech 1823-24.“

K tématu přednášky prof. Beatona se ve svém projevu vrátil J. E. Constantinos Kokossis: „Po dlouhém historickém vývoji se současná řecká společnost dostala na takovou úroveň svého myšlení a chápání, že si může dovolit řešit a analyzovat celou řadu otázek, které v minulosti byly tabuizovány. Netroufám si vstoupit do výstředních vod historiků, ale dovoluji si jeden malý přírůstek. Homér a další filosofové starověkého Řecka zdůrazňovali jednu základní myšlenku: je zapotřebí filozofovat, vymýšlet, klást otázky, protiargumenty, konfrontovat je a znovu dospívat k syntéze.

Po celou dobu své existence a historie byli Řekové problematickými osobnostmi, vždycky pochybovali, vznášeli námitky a měli problém se svou filozofií jako takovou. Účinky občanské války popsal již Thúkýdés. V současné době, podíváme-li se zpět k výročí této revoluce, zjistíme, že i v tomto povstání byly kladeny naprosto stejné otázky a nacházeny identické odpovědi a syntézy poznání vzešlé z revolučního procesu. Každý člověk a každý národ má své problémy, svá dilemata a snaží se je svým způsobem analyzovat, hodnotit a překonávat. Pokud si je uvědomí a pochopí jejich podstatu, je schopen pokračovat ve svém vývoji. Stejným způsobem je také definována dnešní existence řeckého národa a státu jako takového. Podíváme-li se na Řecko, vidíme, že právě revoluce jedenadvacátého roku byla takovou pohnutkou a hybnou silou existence současného státu, jehož výročí oslavujeme v těchto dnech.“

Státní svátek Helénské republiky 25. března připomíná dramatické události, které položily základy novodobého řeckého státu. Všeobecné povstání řeckého lidu proti turecké nadvládě vypuklo 25. 3. 1821. V lednu 1822 vyhlásilo Národní shromáždění v Epidauru nezávislost Řecka a přijalo demokratickou ústavu Epidaurský organický statut. Turecká vláda odpověděla represemi. Spory mezi představiteli povstalců vyvolaly v letech 1823–1824 a 1824–1825 dvě občanské války. Národně osvobozenecský boj Řeků přesto pokračoval. Řecké Národní shromáždění přijalo novou ústavu a zvolilo J. A. Kapodistriase hlavou státu. Pod vlivem změněné mezinárodní situace se za uznání řecké autonomie postavily Velká Británie, Francie a Rusko. Turecko uznalo nezávislost Řecka v roce 1830. Letos Řecko slaví 190. výročí této revoluce. Anglický spisovatel a básník lord George Gordon Noel Byron (1788 – 1824) se účastnil bojů proti Turkům během řecké války o nezávislost a osvobozenecské hnutí podporoval i finančně. Zemřel v Misolonghi v Řecku při protitureckém povstání. Řekové ho považují za řeckého národního hrdinu.

(Marie Kohoutová)